

Postanowienie z dnia 10 sierpnia 2000 r., IV CKN 1026/00

Dniem doręczenia zastępczego jest dzień, w którym bezskutecznie upłynął siedmiodniowy termin odbioru pisma sądowego prawidłowo złożonego w pocztowej placówce oddawczej, a nie dzień późniejszego faktycznego wydania go w tej placówce adresatowi, z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz.U. Nr 62, poz. 697).

*Przewodniczący: Sędzia SN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)
Sędzia SN Marek Sychowicz, Sędzia SA Krzysztof Strzelczyk*

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2000 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa Prasowych Zakładów Graficznych w B. przeciwko Ludwikowi K. o ochronę dóbr osobistych, na skutek kasacji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 czerwca 1999 r., postanowił odrzucić kasację.

Uzasadnienie

Sąd drugiej instancji wyrokiem z dnia 7 czerwca 1999 r. oddalił apelację pozwanego w sprawie o ochronę dóbr osobistych.

Odpis tego wyroku wraz z uzasadnieniem wysłany został przez Sąd odwoławczy pełnomocnikowi pozwanego w dniu 10 sierpnia 1999 r. Z adnotacji poczynionych przez pocztę na zwrotnym potwierdzeniu odbioru wynika, że przesyłkę awizowano w dniu 11 sierpnia 1999 r., natomiast jej wydanie, potwierdzone podpisem pełnomocnika pozwanego, nastąpiło w dniu 30 sierpnia 1999 r.

Pozwany nadał kasację w polskim urzędzie pocztowym w dniu 29 września 1999 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje. (...)

Kasację pozwanego uznać należało za niedopuszczalną z powodu wniesienia jej z uchybieniem miesięcznemu terminowi, którego bieg rozpoczął się od prawidłowo określonego dnia doręczenia orzeczenia pełnomocnikowi pozwanego.

Jest bezsporne, że odpis wyroku wraz z uzasadnieniem Sąd drugiej instancji wysłał pełnomocnikowi pozwanego pocztą w dniu 10 sierpnia 1999 r., co oznacza, że jego doręczenie powinno nastąpić zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz.U. Nr 62, poz. 697), które weszło w życie z dniem 7 sierpnia 1999 r.

Wobec niemożliwości doręczenia przesyłki adresatowi w dniu 11 sierpnia 1999 r., listonosz dokonał niezbędnych czynności wymaganych przepisami § 5 ust. 2 i § 8 rozporządzenia, po czym niezwłocznie oddał przesyłkę, wraz z odpowiednio wypełnionym formularzem potwierdzenia odbioru, właściwej placówce oddawczej (§ 9 ust. 1 rozporządzenia). Fakt zawiadomienia adresata o pozostawieniu pisma sądowego w pocztowej placówce oddawczej (awizowanie) placówka ta potwierdziła w dniu 11 sierpnia 1999 r. przez umieszczenie stosownych adnotacji, zgodnych z wymogami § 9 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

Pocztowa placówka oddawcza zobowiązana była, po pierwsze, przechowywać powyższą przesyłkę przez siedem dni od dnia jej złożenia (§ 9 ust. 3 rozporządzenia), a po wtóre, wydać ją adresatowi w razie jego zgłoszenia się w tym terminie (§ 9 ust. 4 rozporządzenia). Przesyłkę nie podjętą w terminie siedmiu dni od dnia jej złożenia pocztowa placówka oddawcza zobowiązana była odesłać niezwłocznie wraz z formularzem potwierdzenie odbioru organowi wysyłającemu (§ 9 ust. 5 rozporządzenia).

Bezsporne jest, że pełnomocnik pozwanego, będący adresatem przesyłki, nie podjął przesyłki w terminie siedmiodniowym od dnia jej złożenia w pocztowej placówce oddawczej, który bezskutecznie upłynął w dniu 18 sierpnia 1999 r. Bezsporne jest również, że pocztowa placówka oddawcza uchybiła przepisom rozporządzenia, bo najpierw obowiązkowi wynikającemu z § 9 ust. 5 rozporządzenia przez zaniechanie niezwłocznego odesłania przesyłki nadawcy po dniu 18 sierpnia 1999 r., a następnie, przez późniejsze faktyczne wydanie jej adresatowi, bo dokonane w dniu 30 sierpnia 1999 r., a więc wbrew wymogom § 9 ust. 4 zdanie pierwsze rozporządzenia.

W tej sytuacji o uznaniu, że kasacja pozwanego wniesiona została z uchybieniem miesięcznemu terminowi, decyduje prawidłowe określenie dnia doręczenia orzeczenia pełnomocnikowi procesowemu strony skarżącej. Za dzień ten należy uznać dzień, w którym upłynął termin do odbioru prawidłowo złożonego pisma sądowego w pocztowej placówce oddawczej, jeżeli przed upływem tego terminu jego adresat nie zgłosił się po odbiór, będąc prawidłowo zawiadomionym, tj. zgodnie z obowiązującymi przepisami, o pozostawieniu przedmiotowej przesyłki w oddawczym urzędzie pocztowym. Takie stanowisko uwzględnia uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1971 r., III CZP 10/71 (OSNC 1971, nr 11, poz. 187).

W okolicznościach sprawy oznacza to, że za dzień doręczenia orzeczenia stronie skarżącej należało uznać dzień 18 sierpnia 1999 r., a zatem wniesienie kasacji, przez jej nadanie w polskim urzędzie pocztowym w dniu 29 września 1999 r., nastąpiło po upływie miesięcznego terminu, co powinno skutkować jej odrzuceniem.

Zważyć należy, że skoro art. 139 k.p.c., jak też przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r., normują szczególny tryb doręczania pism sądowych, m.in. przez określenie terminu odbioru pisma złożonego prawidłowo w pocztowej placówce oddawczej, to nie można przyjąć, że doręczenie nie nastąpiło, jeśli adresat nie zgłosił się po jego odbiór w wymaganym przepisami rozporządzenia terminie. Datą doręczenia w tym trybie będzie bowiem dzień, w którym bezskutecznie upłynął termin do odbioru złożonego na poczcie pisma. Będzie to wprawdzie tylko fikcja doręczenia, ale fikcja prawnie skuteczna, tzn. pociągająca za sobą wszelkie skutki doręczenia, w tym także, wynikający z art. 393⁴ k.p.c., skutek w postaci rozpoczęcia biegu terminu.

Przyjęcie odmiennego poglądu miałyby się z celem przepisów o doręczeniach pism sądowych, a ponadto stawiałyby sądy w nader trudnej sytuacji, wpływając przy tym w sposób negatywny na bieg postępowania sądowego.

Okoliczność, że pocztowa placówka oddawcza faktycznie wydała przesyłkę adresatowi w dniu 30 sierpnia 1999 r., czyniąc to jednak z rażącym naruszeniem przepisu § 9 ust. 4 zdanie 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r., nie może w żadnym razie przesądzać o określeniu dnia doręczenia pisma sądowego w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania

cywilnego, które z takim dniem wiążą początek biegu rozmaitych terminów procesowych.

Tendencja do ścisłej wykładni przepisów regulujących doręczanie pism sądowych zasadnie uwidacznia się również w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia z dnia 30 września 1998 r., I CKN 404/98, nie publ. i z dnia 25 stycznia 1999 r., III CZ 168/98, nie publ.).

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia, działając na podstawie art. 393⁸ § 1 k.p.c. w związku z art. 393⁵ k.p.c. i art. 393⁴ k.p.c. w brzmieniu tych przepisów sprzed dnia 1 lipca 2000 r., a znajdujących w niniejszej sprawie zastosowanie z mocy art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 48, poz. 554).